

Briuselis, 2026 m. spalio 12 d.
(OR. en)

14365/26

POLCOM 367
COMER 143
UD 286
COHOM 138

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. rugsėjo 28 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 509 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI dėl Kovos su kankinimu koordinavimo grupės veiklos ir konsultacijų, nurodyta Reglamento (ES) 2019/125 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui, 31 straipsnyje

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 509 final.

Pridedama: COM(2026) 509 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 09 28
COM(2026) 509 final

KOMISIJOS ATASKAITA

EUROPOS PARLAMENTUI

**dėl Kovos su kankinimu koordinavimo grupės veiklos ir konsultacijų, nurodyta
Reglamento (ES) 2019/125 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti
naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam
ar žeminančiam elgesiui ir baudimui, 31 straipsnyje**

1. Įvadas

Pagal 2019 m. sausio 16 d. Reglamento (ES) 2019/125 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui¹ (toliau – Reglamentas), 31 straipsnio 4 dalį reikalaujama, kad Komisija pateiktų Europos Parlamentui metinę ataskaitą dėl Kovos su kankinimu koordinavimo grupės (toliau – KKKG) veiklos, tyrimų ir konsultacijų. Ataskaitoje turi būti deramai atsižvelgiama į poreikį nepakenkti fizinių ar juridinių asmenų komerciniams interesams.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie KKKG veiklą 2025 m.

2. Reglamentavimo sistema

Reglamento tikslas – ribojant prekybą tam tikromis prekėmis užkirsti kelią mirties bausmės vykdymui, taip pat kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui arba baudimui ES nepriklausančiose šalyse. Jame išskiriamos:

- prekės, kurios praktiškai gali būti naudojamos tik mirties bausmei vykdyti arba kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui (II priedas); taip pat
- prekės, kurios galėtų būti naudojamos kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui arba baudimui (III priedas) arba mirties bausmei vykdyti (IV priedas), tačiau taip pat gali būti teisėtai naudojamos, pavyzdžiui, teisėsaugos ar terapiniais tikslais.

Prekybai II, III ir IV prieduose nurodytoms prekėmis taikomi tam tikri apribojimai. Reglamentu visų pirma:

- i. uždrausta importuoti į ES, eksportuoti iš ES ir tranzitu vežti per ES II priede nurodytas prekes, kurios praktiškai naudojamos tik mirties bausmei vykdyti arba kankinimui. Taip pat uždrausta teikti bet kokią su tokiomis prekėmis susijusią tarpininkavimo ir techninę pagalbą, įskaitant mokymą jomis naudotis. Juo taip pat uždrausta tokias prekes reklamuoti spaudoje, internete, televizijoje ar radijuje, taip pat jas rodyti ar siūlyti įsigyti parodoje ar prekybos mugėje;
- ii. dėl III priede nurodytų prekių, kurios galėtų būti naudojamos kankinimui, tačiau gali būti naudojamos ir kitais teisėtais (pvz., teisėsaugos) tikslais, eksporto nustatytas reikalavimas kiekvienu atskiru atveju gauti išankstinį leidimą. Išankstinį leidimą privaloma gauti ir norint teikti su šios kategorijos prekėmis susijusią techninę pagalbą ar tarpininkavimo paslaugas. Į III priedą neįtraukti
 - a) Reglamentu (ES) Nr. 258/2012 kontroliuojami šaunamieji ginklai²;

¹OL L 30, 2019 1 31, p. 1. 2005 m. birželio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1236/2005 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui (OL L 200, 2005 7 30, p. 1), kelis kartus iš dalies pakeistas ir vėliau kodifikuotas kaip Reglamentas (ES) 2019/125.

²2012 m. kovo 14 d. Reglamentas (ES) Nr. 258/2012, kuriuo įgyvendinamas Jungtinių Tautų protokolas prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų Konvenciją prieš tarptautinę organizuotą nusikalstamumą (JT šaunamųjų ginklų protokolas), 10 straipsnis

- b) Reglamentu (ES) 2021/821 kontroliuojamos dvejopo naudojimo prekės³; arba
 - c) pagal Tarybos bendrąją poziciją 2008/944/BUSP kontroliuojamos prekės⁴;
- iii. reglamentuojama prekyba IV priede nurodytomis prekėmis, kurios gali būti naudojamos mirties bausmei vykdyti (pvz., atliekant mirtiną injekciją), tačiau taip pat gali būti naudojamos teisėtais terapiniais tikslais. Nustatytas atskiras leidimas (Sąjungos bendrasis eksporto leidimas), siekiant kontroliuoti tokių prekių eksportą ir neleisti jų perduoti naudoti mirties bausmei vykdyti išvirkščiant mirtiną injekciją, tačiau neribojant prekybos tokiomis prekėmis medicinos, veterinarijos ar kitais teisėtais tikslais.

3. Kovos su kankinimu koordinavimo grupės veikla

KKKG įsteigta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2134⁵ 15c straipsnį, kad nagrinėtų su Reglamento taikymu susijusius klausimus.

KKKG yra platforma, kurioje valstybių narių ekspertai ir Komisijos tarnybos gali keistis informacija apie administracinę praktiką ir aptarti Reglamento aiškinimo klausimus, su nurodytomis prekėmis susijusius techninius klausimus, su Reglamentu susijusius pokyčius ir bet kokius kitus kylančius klausimus. Pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros Komisija taip pat konsultuojasi su KKKG rengdama deleguotuosius aktus⁶.

2025 m. KKKG surengė du susitikimus – jie vyko birželio 12 d. ir gruodžio 11 d. virtualia forma ir juose pasikeista informacija įvairiais su Reglamento įgyvendinimu susijusiais klausimais (jie apibendrinti toliau).

3.1 Su pagrindiniu aktu susiję pokyčiai

Reglamento (ES) 2019/125 24 straipsniu Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 29 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami reglamento priedai; Komisija surengė viešas konsultacijas internetu dėl deleguotojo akto, kuriuo iš dalies keičiami reglamento II ir III priedai, be kita ko, su valstybių narių ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais. Komisija sprendimą priėmė 2025 m. gegužės 21 d. Deleguotuoju aktu išplečiama II ir III priedų taikymo sritis, kad būtų atsižvelgta į kintančią tarptautinę saugumo rinką ir teisėsaugos įrangos naudojimo pokyčius.

Europos Parlamentas ir Taryba prieštaravimų pasiūlymui nepareiškė. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2025/928⁷ paskelbtas 2025 m. liepos 31 d. *Europos Sąjungos oficialiajame*

ir nustatoma šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės, OL L 94, 2012 3 30, p. 1.

³2021 m. gegužės 20 d. Reglamentas (ES) 2021/821, nustatantis Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą (nauja redakcija) (OL L 206, 2021 6 11, p. 1).

⁴Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

⁵2016 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2134, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1236/2005 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui, OL L 338, 2016 12 13, p. 1.

⁶OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁷OL L, 2025/928, 2025 7 31.

leidinyje ir įsigaliojo dvidešimtą dieną po jo paskelbimo. Deleguotuoju aktu reaguojama į daugelyje pasaulio vietų padažnėjusius kankinimo ir kitokio netinkamo elgesio atvejus su laisvės atėmimu nesusijusiomis aplinkybėmis.

3.2 Informacija apie prekybą. Duomenų teikimas

Komisija pristatė KKKG dabartinę padėtį, susijusią su Reglamento 26 straipsnio 3 dalyje nurodyta metine ataskaita. Komisija priminė apie anksčiau sukurtą funkciją, kuri valstybių narių valdžios institucijoms suteikia galimybę ataskaitų teikimo tikslais reikiamus duomenis įkelti tiesiogiai į „DUES“ sistemą pagal modulį, susijusį su Kovos su kankinimu reglamentu. Taip siekiama racionalizuoti ir palengvinti visų valstybių narių duomenų agregavimą. Surinkta informacija visų pirma apima sprendimą dėl taikymo, prekės rūši, eksporto paskirties vietą ir galutinį naudojimą. Šie elementai atspindi pirmiau minėtoje Komisijos metinėje ataskaitoje. Priėmus ataskaitą ji buvo pateikta KKKG⁸. Komisija, siekdama palengvinti ataskaitų teikimą 2025 m., atnaujino šabloną, kad jame būtų atsižvelgta į Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/928 padarytus pakeitimus.

3.3 Komisijos Reglamento (ES) 2019/125 peržiūros ataskaita

Pagal reglamento 32 straipsnį Komisija peržiūri reglamento įgyvendinimą ir teikia Europos Parlamentui ir Tarybai išsamią įgyvendinimo ir poveikio vertinimo ataskaitą..

Komisija KKKG pateikė 2025 m. gruodžio 9 d. priimtą antrąją Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (ES) 2019/125 peržiūros, apimančią laikotarpį nuo 2020 m. iki 2025 m. vidurio⁹.

Komisija nurodė, kad dėl ataskaitos konsultuotasi su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais. Tarp jų paminėtini KKKG valstybių narių ekspertai, neformali Komisijos ekspertų grupė bei tarptautinių organizacijų ir pilietinės visuomenės organizacijų, turinčių ekspertinių su kankinimu susijusios prekybos srities žinių, atstovai. Komisija padėkojo KKKG nariams už konstruktyvų dalyvavimą ir indėlį vykstant peržiūros procesui.

Komisija informavo KKKG, kad ataskaitoje daroma išvada, jog reglamentas įgyvendinamas tinkamai, tebėra aktualus ir atitinka paskirtį. Reglamentu toliau užpildoma nustatyta ES prekybos kontrolės, grindžiamos žmogaus teisėmis, spraga. Kartu Komisija pažymėjo, kad nacionalinė reglamento įgyvendinimo praktika valstybėse narėse gali skirtis. Todėl ataskaitoje nurodyta galimybė išnagrinėti ne teisėkūros priemonės, kuriomis būtų remiamas reglamento įgyvendinimas, pavyzdžiui, su eksporto leidimais susijusios rizikos vertinimus, prekybos mugėms ir parodoms skirto kontrolinio sąrašo sudarymą ir valstybių narių keitimosi geriausia patirtimi skatinimą. Be to, Komisija nurodė, kad atliekant peržiūrą akcentuota, kaip svarbu nuolat stebėti prekių, kurioms taikomas Reglamentas, sąrašą, kad būtų atsižvelgta į technologinius ir rinkos pokyčius. Šiuo atžvilgiu peržiūra patvirtino prekių ir paslaugų, kurioms taikomas Reglamentas su pakeitimais, padarytais 2025 m. gegužės mėn. Komisijos deleguotuoju reglamentu, aktualumą. Komisija nurodė, kad reglamentas vertinamas kaip novatoriška teisinė sistema ir kad Komisija, kaip Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis aljanso bendrapirmininkė, toliau remis kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis iniciatyvas daugiašaliu lygmeniu.

⁸ COM(2025) 704 *final*, 2025 11 21, ir 1–9 priedai.

⁹ COM(2025) 748 *final*, Briuselis, 2025 m. gruodžio 9 d.

3.4 Kova su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis

Komisija pateikė KKKG naujausią informaciją apie kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis padėtį pasauliniu lygmeniu. Reglamentas (ES) 2019/125 tebėra vienintelė privaloma regioninė sistema, kuria reglamentuojama prekyba prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos kankinimui ar mirties bausmei vykdyti.

Komisija informavo KKKG apie naujausią JT specialiojo pranešėjo kankinimo klausimais ataskaitą¹⁰, kuri buvo pristatyta 2025 m. spalio 14 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos (JT GA) Trečiajame komitete. Šioje ataskaitoje palankiai vertinami Reglamento (ES) 2019/125 II priedo pakeitimai; daugelį į jį įtrauktų prekių specialusis pranešėjas rekomendavo uždrausti savo ankstesniame 2023 m. pranešime.

Be to, 2025 m. spalio 15 d. JT GA Trečiojo komiteto plenarinio posėdžio metu buvo surengtas gretutinis renginys dėl galimos Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis sutarties, kurį organizavo pilietinės visuomenės organizacijos ir rėmė Europos Sąjunga, Mongolija (kaip Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis aljanso bendrapirmininkės) ir Prancūzija. JT specialusis pranešėjas pabrėžė, kad ES veiksmai yra teigiamas pavyzdys, ir kartu su pilietinės visuomenės organizacijomis pasisakė už visuotinę teisiškai privalomą priemonę.

Komisija taip pat pateikė ataskaitą dėl JT Generalinės Asamblėjos trimetės rezoliucijos „Kova su kankinimu ir kitoks žiaurus, nežmoniškas ar žeminantis elgesys arba baudimas“¹¹. Šios rezoliucijos 23 straipsnis apima draudimą prekiauti prekėmis ir technologijomis, kurios praktiškai gali būti naudojamos tik kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui. Tradiciškai rezoliuciją bendru sutarimu priima Trečiasis komitetas. 2025 m. lapkričio 20 d. trys šalys balsavo prieš rezoliuciją. Galiausiai Komisija informavo KKKG apie būsimus Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis aljanso pokyčius.

¹⁰ <https://docs.un.org/en/A/80/137>

¹¹ <https://digitallibrary.un.org/record/4092657?v=pdf>